

Spór o Trybunał w 2 minuty

Stan na: 31.10.2026, 13:00 CET Ostatnia aktualizacja: 31.10.2026

Od 2015 r. instytucje spierają się, kto zasiada w Trybunale Konstytucyjnym i czy jego wyroki obowiązują. Od 30 października 2026 r. Anna Korwin-Piotrowska twierdzi, że kieruje Trybunałem, zastępując Prezesa; żaden sąd tego nie rozstrzygnął.

W skrócie. Trybunał Konstytucyjny (TK) sprawdza, czy ustawy są zgodne z Konstytucją. Ma 15 sędziów, których wybiera Sejm, czyli niższa izba parlamentu. Według ustawy o statusie sędziów TK z 2016 r. wybrana osoba składa ślubowanie „wobec Prezydenta”. Z chwilą ślubowania nawiązuje się jej stosunek służbowy, a sprawy przydziela jej potem Prezes TK. W 2026 r. spierają się głównie dwie strony. Po jednej są Sejm i rząd, po drugiej Prezydent Karol Nawrocki (urzęduje od sierpnia 2025 r.) i Prezes TK Bogdan Świączkowski, wcześniej Prokurator Krajowy.

15 miejsc dziś

Kto co twierdzi

Kwestia	Kto twierdzi „tak” i dlaczego	Kto twierdzi „nie” i dlaczego	Co orzekły sądy / co uznała Komisja Wenecka
Czy Prezydent musi przyjąć ślubowanie od każdej osoby wybranej przez Sejm?	Kancelaria Sejmu: wybór należy wyłącznie do Sejmu, a Prezydent nie ma kompetencji do jego oceny. RPO Marcin Wiącek (3 kwietnia 2026 r.): Konstytucja przewiduje w wyborze tylko Sejm, a ślubowanie powinni złożyć wszyscy wybrani. Wybrani zwracali się do Prezydenta pisemnie, ale terminu im nie wyznaczył.	Kancelaria Prezydenta: przyjęła dwa ślubowania na wakaty powstałe za kadencji Karola Nawrockiego, bo 11 sędziów wystarcza do pełnego składu. Wobec pozostałych zarzuca Sejmowi m.in. niedotrzymanie terminu zgłoszeń, skrócenie 7-dniowego terminu bez głosowania i nieprzedstawienie posłom jednego kandydata. Prezydent mówi, że nikomu nie odmówił, a sprawa zależy od TK (Kpt 1/26).	TK w 2015 r. (K 34/15, o art. 21 ust. 1 ustawy o TK z 2015 r.): przepis zgodny z Konstytucją tylko jako nakładający na Prezydenta obowiązek niezwłocznego odebrania ślubowania. TK w 2026 r. (K 3/26, o art. 4 ust. 1 ustawy o statusie z 2016 r.; pięcioro sędziów pod przewodnictwem Prezesa Świączkowskiego, w tym Piskorski i Wyrembak, wybrani na miejsca, na które Sejm wybrał sędziów już w 2015 r.; dwa zdania odrębne; rząd wyroku nie uznaje): przepis rozumiany jako taki obowiązek jest niezgodny z Konstytucją. Komisja Wenecka (opinia niewiążąca, treść według relacji): Prezydent powinien niezwłocznie odebrać ślubowanie i nie może kontrolować wyboru.
Czy ślubowanie złożone w Sejmie jest skuteczne?	Osoby, które ślubowały w Sejmie, Marszałek Sejmu i rząd: tak, bo złożono je w formule „wobec Prezydenta”, z rotą doręczoną jego Kancelarii, gdy Prezydent nie wyznaczył terminu. Podobnie oświadczenie z ok. 19 października, które według Prawo.pl podpisał ośmioro sędziów TK.	Kancelaria Prezydenta i Prezes TK: nie, bo ustawa wymaga ślubowania „wobec Prezydenta”, czyli w jego obecności; bez ślubowania przed Prezydentem nie powstaje stosunek służbowy.	TK (K 3/26; skład z udziałem Piskorskiego i Wyrembaka, rząd wyroku nie uznaje): według relacji z uzasadnienia „wobec Prezydenta” znaczy w jego fizycznej obecności, a bez ślubowania nie można rozpocząć urzędowania; o skutkach ślubowań z 9 kwietnia TK nie orzekł (Kpt 1/26 w toku). ETPC: środek tymczasowy — władze powinny nie utrudniać czworgu objęcia obowiązków; rzeczniczka TK kwestionuje właściwość ETPC. Komisja Wenecka (opinia niewiążąca, treść według relacji): przy odmowie lub zwłoczce Prezydenta należy umożliwić ślubowanie bez jego fizycznej obecności.
Kto kieruje Trybunałem od 30 października 2026 r.?	Anna Korwin-Piotrowska; popierają ją m.in. zaprzysiężeni przez Prezydenta Sławomir Patyra i Magdalena Bentkowska, a także Maciej Taborowski, Maciej Berek, premier Donald Tusk, Prokurator Generalny Waldemar Żurek, prezes Iustitii Bartłomiej Przymusiński i były prezes TK Jerzy Stępień. Według jej zarządzeń kieruje ona TK jako osoba o najdłuższym łącznym stażu (art. 12 ust. 4 w zw. z art. 11 ust. 2 ustawy o organizacji TK), a przerwa opiera się na art. 130 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych, stosowanym przez odesłania w ustawie o statusie i ustawie o SN.	Bogdan Świączkowski i Bartłomiej Sochański; popierają ich m.in. Prezydent, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego Zbigniew Kapiński i politycy PiS. Według nich Prezesem pozostaje Świączkowski, powołany w grudniu 2024 r. na sześćioletnią kadencję; żaden przepis nie pozwala sędziemu zarządzić przerwy w czynnościach Prezesa (według art. 130 § 2 PUSP przerwę wobec prezesa sądu może zarządzić tylko Minister Sprawiedliwości), a Korwin-Piotrowska nie ślubowała przed Prezydentem.	Żaden sąd tego nie rozstrzygnął.
Czy Trybunał spełnia wymogi niezależności sądu ustanowionego ustawą?	Trybunał i jego Prezes: tak; ETPC i TSUE nie mają kompetencji do oceny ustroju TK.	Sejm i rząd: nie. Uchwała Sejmu z 6 marca 2024 r. stwierdza, że m.in. Piskorski i Wyrembak, wybrani na miejsca, na które Sejm wybrał sędziów już w 2015 r., nie są sędziami TK. Uchwała z 13 marca 2026 r., powołując się na orzecznictwo SN, NSA, ETPC i TSUE, stwierdza, że TK przestał być organem bezstronnym i niezawisłym. Rząd nie ogłasza wyroków TK (uchwała Rady Ministrów nr 162).	ETPC (Xero Flor, 2021): skład TK z udziałem osoby wybranej w grudniu 2015 r. na takie miejsce nie był „sądem ustanowionym ustawą”. TSUE (C-448/23, 2025; w związku z wyrokami TK z 2021 r.): TK nie spełnia wymogów niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą. TK w wyroku K 6/21 (2021) uznał art. 6 ust. 1 Konwencji za niezgodny z Konstytucją w zakresie, w jakim pozwala ETPC oceniać wybór sędziów TK, a w wyroku U 5/24 (2024) uznał uchwałę Sejmu z 6 marca 2024 r. za niezgodną z Konstytucją.

Co dalej

3 listopada 2026 r. Posiedzenie zwołane przez Annę Korwin-Piotrowską jako Zgromadzenie Ogólne Sędziów TK; jedyny punkt to projekt budżetu TK na 2027 r., który jej komunikat nazywa kwestią kluczową. Strona Bogdana Świączkowskiego nie uznaje jej zarządzeń; według ustawy Zgromadzenie zwołuje Prezes TK, a uchwały wymagają jego obecności (art. 7, art. 8 ust. 2 ustawy o organizacji TK). Według Telewizji Republika i WP Świączkowski ogłosił 3–6 listopada dniami wolnymi dla pracowników TK.

Ok. 4 listopada 2026 r. (wyliczenie serwisu). Mijają 3 dni robocze, w których według zarządzeń z 30 października ma zostać zawiadomiony „właściwy sąd dyscyplinarny”; zarządzenia nie wskazują, który.

- Wnioski Prokuratora Generalnego** z 30 października (według PG 4 o zgodę na pociągnięcie Świączkowskiego do odpowiedzialności karnej, 1 dotyczący immunitetu Bartłomieja Sochańskiego): komunikat Korwin-Piotrowskiej potwierdza ich wpływ. Zgromadzenie Ogólne TK, które decyduje o zgodzie (art. 23 ust. 1 ustawy o statusie), nie podjęło uchwały, a żaden sąd nie orzekał o zarzutach.
- 18 i 25 listopada 2026 r.** Rozprawy P 5/25 i P 1/25 według wokandy na trybunał.gov.pl; w składach figuruje Prezes Bogdan Świączkowski, a w P 5/25 także Wiceprezes Bartłomiej Sochański.

Ok. 30 listopada 2026 r. (wyliczenie serwisu). Mija miesiąc od 30 października. Tyle według zarządzeń trwa „przerwa w czynnościach”, której skuteczność jest sporna. W takim też terminie Zgromadzenie Ogólne ma podjąć uchwałę o wnioskach (art. 23 ust. 1 ustawy o statusie sędziów TK), jeśli ich złożenie 30 października było skuteczne. To sporne, bo art. 22 ust. 1 wymaga złożenia wniosku Prezesowi TK.

- **Kpt 1/26.** Spór kompetencyjny Prezydenta z Sejmem o ślubowania z 9 kwietnia pozostaje w toku; terminu rozprawy nie podano.
- **Jesień 2027 r.** Kolejne wybory do Sejmu.